

References

1. Vynnyts'kyu, V.M. 2002. *Ukrayins'ka aktsentna systema: stanovlennya i rozvytok [Ukrainian Accent System: Formation and Development]*. Lviv: Biblos.
2. Vynnyts'kyu, V.M. 2004. *Aktsentuatsiyni etyudy [Accentuation etudes]*. Lviv-Zhovkva: Misioner.
3. Hrytsenko, T.B. 2010. *Ukrayins'ka mova za profesiynym spryamyvanniam [Ukrainian language for Professional direction]*. Kyiv: CUL.
4. Zahnitko, A. P. 2010. *Ukrayinske dilove movlennia. Fakhove i nefakhove spilkuvannia [Ukrainian Business Broadcasting. Professional and non-professional communication]*. Donetsk: LLC "VKF" BAO".
5. Karavans'kyu, S. 2009. *Sekrety ukrayins'koyi movy [Secrets of the Ukrainian language]*. 2nd ed. Lviv: Bak.
6. Matsyuk, Z., Stankevych, N. 2009. *Ukrayins'ka mova profesiynoho spilkuvannya [Ukrainian language for professional communication]*. 3rd ed. Kiev: Karavela.
7. Mozhovyy, V.I. 2006. *Ukrayins'ka mova u profesiynomu spilkuvanni. Modul'nyy kurs [Ukrainian in Professional Communication. Modular course]*. Kyiv: Center for Educational Literature.
8. Pohribnyy, M.I. 1992. *Ukrayins'ka literaturna vymova [Ukrainian Literary Pronunciation]*. Dnipropetrovsk: Transform.
9. Ponomariv, O. 2001. *Kul'tura slova: Movnostylistychni porady [Word culture: Linguistic advice]*. 2nd ed. Kiev: Lybid.
10. Radevych-Vynnyts'kyu, Ya. 2006. *Etyket i kul'tura spilkuvannya [Etiquette and culture of communication]*. 2nd ed. Kiev: Znannia.
11. Shevchuk, S.V., Klymenko, I.V. 2010. *Ukrayins'ka mova za profesiynym spryamyvanniam [Ukrainian language for Professional direction]*. Kyiv: Alerta.

В статті розглядаються особливості формування орфоепічної та акцентуаційної компетентності студентів вищих навчальних закладів різного рівня акредитації в процесі вивчення дисципліни «Український мовний професійний напрям». Виявлено стан сформованості у студентів орфоепічних знань, умінь та навичок. Сформульовано умови ефективності занять в процесі засвоєння правил вимовлення, виділено види вправ по орфоепічній та акцентології. Виявлено, що важливе значення має орфоепічна та акцентуаційна компетентність майбутніх фахівців, що пов'язано з професійною спрямованістю навчання майбутніх психологів, економістів, менеджерів, учителів тощо.

Ключові слова: орфоепічна та акцентуаційна компетентність, орфоепіка, акцентологія, звук, вимовлення.

The article deals with the peculiarities of formation of orthoepic and accentuation competence of university students in the process of studying the discipline "Ukrainian language for professional direction". The schoolbook and tutorials that have emerged in the last decade from this discipline are analyzed. The status of students' orthoepic knowledge, skills and abilities is revealed. The conditions of effectiveness of the lessons in the process of mastering the rules of pronunciation are formulated, the types of exercises and tasks in spelling and accentology are distinguished. It is stated that adherence to accentuation norms in oral communication will only emphasize your ability to speak correctly and beautifully. Exercises to emphasize words of common, foreign language are considered. Separately, cases of non-normative words are discussed. Improved work with scientific, educational and reference literature, including dictionaries. The orthoepic and accentuational competence of future specialists has been found to be important, which is related to the professional orientation of future psychologists, economists, managers, teachers, etc.

Keywords: orthoepic, accentology, competence sound pronunciation, requirement, sound.

УДК 371:004.91; 004.94

DOI 10.31339/2413-3329-2019-2(10)/2-45-48

Шкирта Ігор Миколайович,
кандидат фізико-математичних наук, старший викладач,
Лазар Василь Федорович,
кандидат технічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто поняття і наведена класифікація інформаційних технологій. Подана характеристика нових інформаційних технологій, визначено їх особливості. Запропоновано перелік засобів інформаційних технологій, які мають місце в навчальному процесі у вищих навчальних закладах для підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: інформаційні технології, засоби, нові інформаційні технології, web-технології, хмарні технології.

Постановка проблеми. Сучасне світове цивілізоване співтовариство базується переважно на інформаційних та телекомунікаційних технологіях, під впливом яких формується нова структура – інформаційне суспільство. Ці зміни торкаються перш за все, системи освіти і є одним з найважливіших засобів реалізації нової державної освітньої парадигми, спрямованої на створення максимально сприятливих умов для саморозвитку особистості. Інформаційні технології в умовах сьогодення здійснюють найбільш важливий позитивний вплив на освітню галузь, оскільки відкривають широкі можливості для впровадження новітніх методів викладання і навчання.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні основи інформаційних технологій знаходять відбиток у роботі Ю. Машбиця [1]; питання, пов'язані з використанням інформаційних технологій у навчальному процесі ЗВО, висвітлені у наукових працях Р. Гуревича [2], наукові засади технології навчання з використанням інформаційних технологій розглянуто в

дослідженнях І. Богданової [4], М. Лукашука [5] та Л. Панченко [6], О. Романишиної [7], А. Зубова [8].

Мета статті: визначення сутності поняття «інформаційні технології» та зазначення засобів їх реалізації в освітньому процесі ЗВО.

Результати дослідження. На думку переважної більшості науковців [4; 5; 6; 7], використання інформаційних технологій у ЗВО є науково обґрунтованим з точки зору педагогіки та психології, дозволяє досягти інтенсифікації всіх складових навчально-виховного процесу, оптимізації методів навчання та активного використання мережних технологій відкритої освіти. Виходячи з цього, роль інформаційних технологій наступна:

– інтенсифікація навчального процесу та підвищення його ефективності за рахунок опрацювання більших обсягів навчальної інформації;

– розвиток пізнавальної активності, підвищення інтересу до інформаційних навчальних дисциплін;

- встановлення зворотного зв'язку, необхідного для керування навчальним процесом;
- проведення систематичного контролю знань, вмінь і навичок з допомогою інформаційних технологій;
- вдосконалення форм і методів організації самостійної роботи студентів;
- індивідуалізація процесу навчання.

На рис.1 наведено класифікацію інформаційних технологій в залежності від функцій ІКТ в організації освітнього процесу. Інформаційно-навчальні технології є провідними технологіями, які використовуються у навчальному процесі ЗВО.

Серед запропонованих технологій є й такі, які підпорядковані вимогам нової інформаційної технології (НІТ) [3; 7]. Цим вимогам відповідають й інтерактивні технології. До педагогічних особливостей мережевих сервісів можна віднести: мультимедійність (інтерактивність) як реалізація принципу наочності, комунікативність, продуктивність, індивідуальність, активізація пізнавальної, рефлексивної та самостійної діяльності, варіативність навчальних завдань, позааудиторної роботи, виховний ефект (акуратність, розвиток уваги, гнучкість мислення, уміння планувати діяльність, стимулювання творчої діяльності), види взаємодії (учитель-учень, учень-учень, учень-сервіс).

Рис.1. Класифікація інформаційних технологій.

Аналіз контенту Інтернету свідчить, що мережеві соціальні сервіси не достатньо використовуються нині у педагогічній практиці. Насамперед, тому, що не використовується соціальна мережа в Інтернет як програмний засіб для спілкування взаємодії людей.

Web-технології. Існує кілька сучасних перспективних web-технологій, які дають змогу педагогам ефективно вирішувати різні

освітні завдання. Наприклад, використання технологій Web 2.0 дозволяє крім перегляду веб-ресурсів мережі також завантажувати власні ресурси, здійснювати обмін ресурсами з іншими користувачами, діяти спільно з метою їхнього накопичення, брати участь в обговореннях тощо.

Основні типи соціальних сервісів Web 2.0 наведені у таблиці 1.

Табл. 1.

Сервіси Web 2.0, використовувані у навчальному процесі

Тип сервісу	Визначення
Засоби для збереження закладок	– засоби для збереження посилань на web-сторінки, які учасники мережі відвідують регулярно.
Мережний щоденник	– web-сайт (web-журнал), основне наповнення якого становлять записи, зображення або мультимедіа, що регулярно повторюються.
Вікі	– соціальний сервіс, що дозволяє користувачеві редагувати текст сайту.
Соціальні геосервіси	– сервіси Інтернет, що дозволяють знаходити, позначати, коментувати, постачати фотографіями різні об'єкти в будь-якому місці на зображенні земної кулі з досить високою точністю.
Соціальні сервіси для спільної роботи з документами різних форматів	– інтегровані сервіси мережі Інтернет, орієнтовані на організацію спільної роботи з текстовими, табличними документами, корпоративними завданнями.
Карти знань	– спосіб схематичного зображення процесу загального системного мислення.
Соціальні пошукові системи	– системи, які дозволяють користувачам самостійно визначати напрям пошуку, які сайти переглядати насамперед, на які слова звертати увагу в першу чергу і яким чином представляти знайдені результати.

Стрімкий розвиток Web 2.0 привів до виникнення Web 3.0, Web 4.0, Web 5.0, Web 6.66, Web 7.0, а також до переходу інформаційного суспільства, в якому наявний зв'язок між інформаційним ресурсом, цінністю НІТ та соціально-структурними змінами в суспільстві.

Серед особливостей технологій Web 3.0 можна виділити: тривалість та наявність штучного інтелекту, що наблизить «віртуальний світ» до реального. Прикладом можуть бути тривимірність гри, кожна з яких становить власний світ, в якому діють певні закони. Прикладом може бути програма MS Virtual 3D. Технологія Web 3.0 характеризується наявністю штучного інтелекту та здатністю до самонавчання, а також відмовою від текстової форми взаємодії й домінування голосового спілкування.

Web 4.0 – високоякісний контент і сервіс, які створюються звичайними користувачами на технологічній платформі Web 3.0 і розвивають функції в напрямі підтримки функціонування інтелектуальних (в розумінні науки про штучний інтелект) автоматизованих систем (таких як експертні, семантичні та робототехнічні системи, системи підтримки прийняття рішень, САПР, геоінформаційні системи та їх певні фрагменти).

Web 5.0 – Open, Linked та інтелектуальний Web; спілкування контенту з контентом.

Web 6.66 – контент видаляє юзерів, зрозумівши, що вони не мають сенсу.

Web 7.0 – весь контент самовидаляється, зрозумівши що він не має сенсу.

Таким чином, аналіз основних соціальних сервісів Всесвітньої мережі Інтернет дає змогу підібрати сервіси, використання яких дозволить ефективно підготувати майбутніх педагогів до використання освітніх web-ресурсів. Питання використання та оптимального впровадження web-технології в навчальному процесі ЗВО вирішує викладач, беручи до уваги особливості та вимоги навчальної дисципліни, цільову аудиторію та ін.

Хмарні технології – це набір засобів, що виконує обчислення за допомогою віддалених серверів і програм без безпосереднього залучення ресурсів комп'ютера користувача. Можливо, в майбутньому комп'ютери будуть представляти один лише екран з мікропроцесором, а всі обчислення і потужності будуть розташовані і виконуватися віддалено на серверах «хмари».

За офіційним визначенням NIST (National Institute of Standards and Technology), «хмарні обчислення – це модель забезпечення повсюдного та зручного мережевого доступу за вимогою до спільного простору обчислювальних ресурсів, що підлягають налаштуванню (наприклад, до комунікаційних мереж, серверів, засобів збереження даних, прикладних програм та сервісів), і які можуть бути оперативно надані та звільнені з мінімальними управлінськими витратами та зверненнями до провайдера» [8]. Найбільш відомими у світі є безкоштовні хмарні платформи Microsoft Live@edu, Google Apps Education Edition, а також хмарні технології на їх основі.

1. Хмарні сервіси для отримання навичок роботи з документами та web-сервісами (хмарна платформа Microsoft Live@edu); хмарна платформа Google Apps Education Edition.

2. Хмарні сервіси для розробки власних або використання існуючих тестів (хмарний інтернет-сервіс OpenTest).

3. Хмарні сервіси й хмарні сховища (наприклад, SkyDrive, Apple iCloud, Google Drive, Dropbox та ін.).

Безперервність та доступність навчання будь-де та будь-коли є основною перевагою використання хмарних платформ та хмарних сервісів. Взаємодія викладачів, студентів або адміністраторів із хмарною платформою та її сервісами здійснюється за допомогою пристрою, на якому встановлено браузер з можливістю підключення до мережі Інтернет.

Інформаційні технології зазвичай реалізуються апаратно-програмними засобами, що гарантує високу швидкість обробки інформації, її пошук, розподіл даних та доступ до джерел інформації незалежно від місця знаходження і сприяє досягненню поставленої користувачем мети. Класифікуючи їх в рамках педагогічного процесу, інформаційні технології можуть використовуватися у навчанні з різним ступенем проникнення: 1) як «проникаюча» технологія (застосування комп'ютерного

навчання в процесі опанування окремих тем, розділів для певних дидактичних завдань); 2) як основна, найбільш вагома з використовуваних у даній технології частини; 3) як монотехнологія, т.б. технологія, коли весь процес навчання, організація та контроль за ним, в т.ч., всі види діагностики, моніторинг спираються на застосування комп'ютера.

За класифікацією А. Зубова [8], інформаційні технології і засоби поділяють на:

1. Теоретичні засади.

2. Методи вирішення завдань.

3. Засоби вирішення завдань.

Основу перших, як визначає автор, становлять найважливіші поняття і закони інформатики. Другі включають моделювання, системний аналіз, методи збору, передачі, продукування, накопичення, збереження, обробки та захисту інформації. Треті поділяють на апаратні (персональний комп'ютер, комп'ютерні мережі, сучасне периферійне обладнання) та програмні (системне програмне забезпечення, пакет прикладних програм, інструментарій та технології програмування).

У своїх працях науковець М. Лукашук класифікує такі засоби інформаційних технологій: електронний підручник, мультимедійна система, експертна система, система автоматизованого проектування, електронний бібліотечний каталог, банк даних, база даних, локальні та розподільчі (глобальні) обчислювальні системи, електронна пошта, голосова електронна пошта, електронна дошка оголошень, система телеконференцій, АСУ науковими дослідженнями, АСУ організаційного управління, настільна електронна типографія [5]. Як програмний засіб можна використовувати розповсюджені види програмних продуктів для персонального комп'ютера: текстовий процесор MS Word, настільні видавничі системи, табличний процесор MS Excel, СУБД, електронні записні книжки, електронні календарі, інформаційні системи функціонального призначення (в освіті, фінансові, бухгалтерські, в маркетингу, в менеджменті, в туризмі, в готельно-ресторанному бізнесі та ін.), експертні системи і т.д.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Використання інформаційних технологій дає змогу вирішувати наступні актуальні питання: по-перше, використовувати в навчанні здобутки новітніх інформаційних технологій, і, по-друге, вдосконалювати навички самоосвіти в інформаційному середовищі.

Отже, в поєднанні з традиційними методами навчання використання інформаційних технологій забезпечує реалізацію особистісно-орієнтованого, диференційованого та інтерактивного підходу до навчання, підвищує пізнавальну активність студентів, здійснює контроль завдяки тестуванню і системи запитань для самоконтролю.

Список використаних джерел:

1. Машбиц Е.И. Компьютеризация обучения: проблемы и перспективы/ Е.И. Машбиц. – М.: Знание, 1986. – 80 с.
2. Гуревич Р. Информационно-коммуникационные технологии в современной профессиональной освіті / Р.Гуревич, М.Ю. Кадемія // Теорія і методика професійної освіти. – 2011. - № 1. – С. 1-9.
3. Лук'янова Л.Б., Товканець Г.В., Сотська Г.І., Тринус О.В. Соціально-педагогічні аспекти діяльності віртуальних університетів у європейському освітньому просторі / Інформаційні технології і засоби навчання. – 2019. – Том 72 № 4 (2019). С.14-25.
4. Богданова І.М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів на основі застосування інноваційних технологій: Дис...д-ра пед. наук: 13.00.04. – К., 1999. – 392 с.
5. Лукашук М.М. Дидактичні умови використання нових інформаційних технологій в навчанні біології і хімії в медичних коледжах: Дис...канд. пед. наук: 13.00.04 / Лукашук Микола Миколайович - Вінниця, 2007. – 192 с.
6. Панченко Л.Ф. Професійно-педагогічна підготовка студентів педвузів до використання нових інформаційних технологій: Автореф. дис...канд. пед. наук: 13.00.01. – Харків, 1994. – 22 с.
7. Романишина О.Я. Огляд інформаційних технологій та засобів їх реалізації у вищих навчальних закладах / О.Я. Романишина // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота». - 2013. – Вип.29. – С. 179 – 183.
8. Зубов А.В. Информационные технологии в лингвистике: учеб. пособ. для студ. лингв. фак-тов высш. учеб. завед. / А.В. Зубов, И.И. Зубова – М.: Академия, 2004. – 208 с.

References

1. Mashbic E.I. Kompyuterizaciya obucheniya: problemy i perspektivy/ E.I. Mashbic. – M.: Znanie, 1986. – 80 s.
2. Gurevich R. Informaczijsko-komunikaczijsni tehnologii v sучasnij profesijnij osviti / R.Gurevich, M.Yu. Kademiya // Teoriya i metodika profesijnoyi osviti. – 2011. - № 1. – С. 1-9.

3. Luk'yanova, L.B., Tovkanets', H.V., Sots'ka, H.I., Trynus, O.V. 2019. Sotsial'no-pedahohichni aspekty diyal'nosti virtual'nykh universytetiv u yevropeys'komu osvitu[Socio-pedagogical aspects of the activities of virtual universities in the European educational space]. *Information technology and training tools*, 4, 72, pp. 14-25.
4. Bogdanova I.M. Profesiynno-pedahogichna pidgotovka majbutnikh uchiteliv na osnovi zastosuvannya i nnovaczijnikh tekhnologij: Dis...d-ra ped. nauk: 13.00.04. – K., 1999. – 392 s.
5. Lukashhuk M.M. Didaktichni umovi vikoristannya novikh informacijnikh tekhnologij v navchanni biologiyi i khimiyi v medichnikh koledzhakh: Dis...kand. ped. nauk: 13.00.04 / Lukashhuk Mikola Mikolajovich - Vinniczya, 2007. – 192 s.
6. Panchenko L.F. Profesiynno-pedahogichna pidgotovka studentiv pedvuziv do vikoristannya novikh informacijnikh tekhnologij: Avtoref. dis...kand. ped. nauk: 13.00.01. – Kharkiv, 1994. – 22 s.
7. Romanishina O.Ya. Oglyad informacijnikh tekhnologij ta zasobiv yikh realizaczij u vishnikh navchalnikh zakladakh / O.Ya. Romanishina // Naukovij visnik Uzhgorodskogo natsionalnogo universitetu. Seriya "Pedagogika, soczialna robota". - 2013. – Vip.29. – S. 179 – 183.
8. Zubov A.V. Informacijnyje tekhnologii v lingvistike: ucheb. posob. dlya stud. lingv. fak-tov vyssh. ucheb. zaved. / A.V. Zubov, I.I. Zubova – M.: Akademiya, 2004. – 208 s.

В статье рассмотрено понятие и приведена классификация информационных технологий. Представлена характеристика новых информационных технологий, определены их особенности. Предложен перечень средств информационных технологий, которые имеют место в учебном процессе в высших учебных заведениях для подготовки будущих специалистов.

Ключевые слова: *информационные технологии, средства, новые информационные технологии, web-технологии, облачные технологии.*

The article deals with the concept of information technologies and their classification. The characteristic of new information technologies has been provided, its specificity has been determined their. The list of information technologies with the greatest use in the training of future professionals in higher education has been given. The modern world civilized community is based mainly on information and telecommunication technologies, under the influence of which a new structure is formed - the information society. These changes primarily concern the education system and are one of the most important means of implementing a new state educational paradigm aimed at creating the most favorable conditions for self-development of the individual. Information technology in today's environment has the most important positive impact on the education sector, as it opens wide opportunities for the introduction of new teaching and learning methods. The purpose of the publication is to determine the essence of "information technology", which is most widely used in higher education institutions and to indicate the means of their implementation in the educational process of universities. According to the overwhelming majority of scientists, the use of information technologies in universities is scientifically grounded in terms of pedagogy and psychology, allows to achieve the intensification of all components of the educational process, the optimization of teaching methods and the active use of open education network technologies. On this basis, the role of information technology can be defined as follows: intensification of the educational process and improvement of its efficiency by processing larger amounts of educational information; development of cognitive activity, increasing interest in computer science courses; providing the feedback needed to manage the learning process; conducting systematic control of knowledge, skills and competences with the help of information technologies; improving the forms and methods of organizing students independent work; individualization of the learning process.

Key words: *information technology, tools, new information technology, web-technology, cloud technology.*

UDC 378.011.3-057.87:780.712.2=111(045)
DOI 10.31339/2413-3329-2019-2(10)/2-48-50

Dudash Alla Mykhailivna,
assistant,
Mukachevo state university, Mukachevo

IMPROVEMENT OF CONDUCTING SKILLS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS STUDENTS WITH A BACHELOR'S DEGREE

The article considers the possibility of increasing the efficiency of teaching choral conducting at Bachelor degree by expanding the methodological palette and putting into practice the methods of comparative embodiment of artistic images. The use of the updated methodology is intended to enhance the students' motivation to study, and thus to improve their professional training.

Key words: *teaching, methodology, choral conducting, conducting competencies.*

Formulation of the problem. The introduction of the NUSH system in Ukraine creates new essential requirements for the professional training of young specialists graduated from higher education institutions. Therefore, the effectiveness of each lesson has become the task of many educators to qualitatively train professionally mature teachers for the New Ukrainian School, able to successfully solve the complex contemporary problems of education in educational institutions. Ukrainian society needs a new Ukrainian elite. This shows us historical experience, because in order to build a powerful democratic nation-state, it is necessary to have a leading population interested in the existence of such (powerful) state. Only a socially developed nation that has its own spiritual, intellectual, viable elite can be realized. For conductors it is a collection of specific forms in art, management of choral groups, etc. Improving NUSH art teachers' professional training in choral conducting - a real creative process and a fruitful and effective one is difficult. It is the responsibility for the result of the student's decisions, risks, mistakes ...

Educating a new generation, a new elite, engaging in

stimulating creativity and expressing it requires a new vision for preparing students for choral conducting. It is important to emphasize the importance of intensification of the educational process in the discipline of choral conducting in senior courses, because it is during this period that the professional competence of the future specialist is finally formed.

In addition, the current level of preparation of the undergraduate students of the OS Bachelor does not fully meet the modern requirements for choir work in the new Ukrainian school.

Analysis of current research. Developed effective teaching methods for conducting are devoted to books by such well-known authors as: L. Andrieieva, L. Bezborodova, T. Estrina, H. Yerzhemskyi, I. Zabolotnyi, M. Kazachkova, M. Kanershteina, M. Kolessa, K. Olkhova and others. Not all the authors' manuals can be used in the Faculty of Music and Pedagogy, because they are intended for students of conservatories and students of music schools. Particularly noteworthy is L. Bezborodova's book «Dyryhuvannia» («Conducting»), which